

ligger i dag et sådant pres på både vores natur og vores vand, at udviklingen ikke er bæredygtig, og vi er derfor også rent politisk bredt enige om, at det bliver vi nødt til at gøre noget ved. Heldigvis har vi også fået overbevist EU om det, og der foreligger nu nogle meget ambitiøse direktiver, der skal implementeres, ikke mindst vandrammedirektivet.

De erfaringer, vi har fra de sidste 20 år med hensyn til at regulere landbruget, kan kort opsummeres i tre punkter. Den ene er, at det kan lade sig gøre. Hver gang vi har sat nye, ambitiøse målplaner og lagt nye, ambitiøse ideer på bordet, har der været stor skepsis. Vi har endda fået at vide, at det kostede erhvervet dets fremtid, fordi man ikke kunne konkurrere, men hver gang har det vist sig, at det kan lade sig gøre, fordi der er blevet lagt en tilpas fleksibel ramme, og fordi der har været vilje til stede.

Den anden erfaring er, at hvis man skal gøre noget uden at skade det danske landbrugs konkurrenceevne, kræver det, at man giver landbruget tid til at foretage de forandringer, der er nødvendige. Og endelig er den tredje erfaring, at det er et krav, at der laves en så enkel regulering som mulig.

Der er ikke mange af de tre erfaringer, som virkelig er tydelige i den aftale, som den såkaldte grønne firkant – man må sige, at det er dagens ironiske sætning at kalde det den grønne firkant – har forhandlet sig frem til. Den er uambitiøs, den skubber en snebold foran sig, som gør, at vi om 6 år på meget kort tid skal gennemføre nogle meget ambitiøse miljøplaner, som vil komme til at koste erhvervet dyrt, og der lægges ikke ligefrem op til mindre regulering. Man er afvisende over for at afprøve andre metoder, herunder afgifter, som er mere effektive og også omkostningseffektive. Regeringen har ikke engang villet regne på det på trods af, at også regeringens eget Lomborginstitut har påpeget, at der ville være samfundsøkonomisk langt mere rationelle måder at gribe tingene an på.

Det er baggrunden for, at Det Radikale Venstre ikke kunne støtte regeringens vandmiljøplan, og det er baggrunden for, at Det Radikale Venstre har valgt at lave et samlet udspil med resten af oppositionen, så man kan se et tydeligt alternativ.

Jeg synes, det er beklageligt for ikke alene det danske miljø, men så sandelig også for det danske landbrug, at vi ikke kunne levere en samlet vandmiljøplan fra et bredt flertal i Folketinget. Det hensætter landbruget i en uvis situation,

som måske er det værste, man kan byde det set i lyset af alle de grunde, jeg har nævnt her, og også det er baggrunden for, at vi synes, det har været rigtigt at fremlægge vores ambitionsniveau.

Det er jo klart, at ingen af os ved, hvor lang tid der vil gå, før vi kommer til magten og kan begynde at implementere vores ambitioner, og hvis det først sker om flere år, kan det være, at der skal laves om på tidsplaner osv. Det eneste, vi kan sige med sikkerhed, er, at når der ikke er vilje til at indgå et forlig, og hvis der ikke er seriøs vilje til at rykke sig, når der er så stor uenighed i salen, som der har været i denne sag, kommer der ikke noget forlig.

Jeg har personlig været med til at lave et kæmpe energiforlig med regeringen. Jeg har personlig været med til at lave et kæmpe trafikforlig med regeringen, og begge de forlig har været kendetegnet ved, at på trods af meget stor uenighed i udgangspunktet har man til sidst flyttet sig, fordi man vidste, at det var det bedste for folkestyret og for sagen, i dette tilfælde miljøet. Det har regeringen ikke villet levere her, og det er mig ubegribeligt hvorfor. Men jeg er glad for, at vi i det mindste kan fremlægge et forslag, der klart viser, hvad alternativet er.

Kl. 20.45

Keld Albrechtsen (EL):

Lederen af Ferskvandsbiologisk Laboratorium på Københavns Universitet, professor Kaj Sand-Jensen, som jo er en uafhængig forsker, har kigget regeringens udspil igennem, og han konstaterer, at næringselskende ukrudtsplanter fortsat vil brede sig over moser og heder og udkonkurere sjældne nøjsomhedsplanter, altså at forringelsen, forarmelsen af vores natur vil fortsætte.

Han siger, at den her plan ikke sikrer rent vandmiljø, ikke sikrer en ren natur, at der ikke er udsigt til markant klarere søer og fjorde og kystvande. Vi vil ikke undgå iltsvind og fiskedød. Jeg må sige, at det må være forstemmende for regeringen at læse en sådan ekspertbedømmelse af sin plan.

Kaj Sand-Jensen blev bedt om at vurdere regeringens udspil på en skala fra 1 til 10 og give karakter, og der fik den karakteren 3. Det er jo ikke ligefrem et stolt resultat, vil jeg sige.

Fra Danmarks Miljøundersøgelser udtaler Kurt Nielsen, at en 13 pct.s reduktion af kvælstofudledning ikke væsentligt ændrer ved mængden af alger i Odense Fjord. Det kræver en